

Opgave 1 Politieke besluitvorming: verkeersveiligheid

tekst 1

Handelingen Tweede Kamer

Aan de orde is de behandeling van het wetsvoorstel 'Wijziging van de Verkeerswet 1994' in verband met verlaging van de wettelijke alcohol-
5 limiet voor beginnende bestuurders.

De algemene beraadslaging wordt geopend.

Mevrouw De Pater-van der Meer (CDA): Voorzitter. Dit voorstel is in het belang van de verkeersveiligheid. (...) Het is een zware opgave dit aantal (verkeersslachtoffers) verder terug te dringen, (...). Nadrukkelijk echter vallen er nog relatief veel slachtoffers in de categorie "beginners", of dat nu automobilisten betreft, of bromfietzers, of zelfs soms fietsende jongere kinderen. Een duidelijke normstelling als het gaat om alcohollimieten voor beginnende autorijders, in combinatie met gerichte voorlichting en bewustwording, kan het aantal slachtoffers in deze categorie nog beïnvloeden. (...)

Mevrouw Roefs (PvdA): (...) Deze wetswijziging gaat ons niet ver genoeg. Wij staan een generieke [algehele] verlaging van de alcohol-
25 limiet voor van 0,5 naar 0,2 promille voor iedereen. De cijfers geven daarvoor aanleiding genoeg. Dat betekent: niet achter het stuur met alcohol op. Nul promille is niet handhaafbaar, dat is duidelijk. (...)

De PvdA zal hiertoe een motie
35 indienen.

De heer Slob (ChristenUnie): Voorzitter. (...)

De positie van bromfietzers is ook bediscussieerd. De opvatting van het kabinet dat die niet hoeft te worden geregeld totdat er een bromfietsrijbewijs is, vinden wij niet overtuigend. Dat bromfietsrijbewijs komt er naar verwachting in 2007, maar het zou nog wel eens later kunnen worden. Iedereen kan op zijn klompen aanvoelen dat onder deze doelgroep (de bromfietzers) er ook mensen zijn met te veel alcohol in het bloed. Juist onder deze doelgroep vallen relatief zeer veel verkeersslachtoffers, zoals de minister zelf een aantal keren indringend aan de Kamer heeft duidelijk gemaakt. Voor ons is dat een reden geweest met een amendement te komen dat ertoe strekt, de bromfietzers onder deze regeling te brengen. Wij hebben dat nadrukkelijk gekoppeld aan een leeftijdscategorie, omdat dit het meest overzichtelijk is. Wij stellen voor, dit te laten gelden tot de leeftijd van 24 jaar. Het moge duidelijk zijn dat de meeste beginnende bromfietzers zich in deze categorie bevinden. Er gaat ook een duidelijk signaal vanuit. Er wordt een norm gesteld, ook voor deze jongeren. (...)

De heer Slob (ChristenUnie): Ik heb in het verslag aandacht gevraagd voor het gebruik van drugs in het verkeer. Uit onderzoek is gebleken dat drugsgebruik de rijvaardigheid negatief kan beïnvloeden. Het gaat bovendien vaak gepaard met alcoholgebruik. Ik schrok ook van de cijfers van het aantal jongeren dat onder invloed van drugs rijdt. (...) Ik begrijp uit de

stukken dat de regering welwillend staat tegenover een strafbaarstelling van het rijden onder invloed van bepaalde drugs en medicijnen, (...).

Minister Peijs: Voorzitter. Het is jammer dat de groep jeugd die op de tribune zat juist is weggegaan. Het waren 75 jongeren, hetzelfde aantal als jaarlijks door alcohol in het verkeer verongelukt, twee bussen vol. Ik ben blij dat de Kamer positief reageert op dit wetsvoorstel. (...) Wij willen graag

90 ons steentje eraan bijdragen dat dit leed zoveel mogelijk wordt voorkomen. Daarom hebben wij dit wetsvoorstel ingediend. Wij zijn ervan overtuigd dat wij op deze manier een bijdrage kunnen leveren aan het vergroten van de verkeersveiligheid en het verminderen van het aantal verkeersslachtoffers. Wij hopen dat met een snelle parlementaire behandeling het wetsvoorstel al op 1 januari 2006 in werking kan treden.

bron: Handelingen Tweede Kamer, 6 april 2005

tekst 2

Stemmingen in de Tweede Kamer

Aan de orde zijn de stemmingen in verband met het wetsvoorstel 'Wijziging van de Wegenverkeerswet 1994' in verband met verlaging van de wettelijke alcohollimiet voor beginnende bestuurders, en over:

- de motie-Roefs over een generieke verlaging van het toegestane alcoholpromillage van 0,2 promille.

Artikel I, aanhef, wordt zonder stemming aangenomen. In stemming komt het amendement-Slob.

De voorzitter: "Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, de Groep Lazrak, D66, de Groep Wilders, de ChristenUnie, de SGP en de LPF voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen." (...)

Het wetsvoorstel wordt zonder stemming aangenomen.

De voorzitter: "Aangezien de motie-Roefs is ingetrokken, maakt zij geen onderwerp van stemming meer uit."

bron: Handelingen Tweede Kamer, 12 april 2005

tekst 3

Verkeersboetes

VANAF 1 JANUARI 2006
NIEUWE BOETES VOOR
VERKEERSOVERTREDINGEN

<p>GEEN HELM? € 50,- voor bromfiets, € 75,- voor motor</p>		<p>GOED NIEUWS</p> <p>De afgelopen jaren zijn er goede stappen gezet in de verkeersveiligheid. Het aantal overtredingen en het aantal slachtoffers daalt.</p> <p>De tarieven voor kleine verkeersovertredingen gaan vanaf 1 januari 2006 omlaag. Er wordt meer rekening gehouden met het gevaar van die overtredingen. Maar omdat ook 'kleine' overtredingen de verkeersveiligheid nadelig beïnvloeden, blijven deze beboet om de veiligheid op de weg te verbeteren.</p>
<p>GEEN GORDEL? € 75,- voorin én achterin</p>		
<p>DOOR ROOD? € 130,- voor personenauto</p>		
<p>ONDER INVLOED? € 220,- (0,54 - 0,80‰), € 300,- (0,81 - 1,00‰) € 390,- (1,01 - 1,15‰), € 480,- (1,16 - 1,30‰)</p>		
<p>ONDER INVLOED? € 220,- (0,54 - 0,80‰), € 300,- (0,81 - 1,00‰) € 390,- (1,01 - 1,15‰), € 480,- (1,16 - 1,30‰)</p>		
<p>TE HARD? € 14,- bij 4 km/h te hard op de snelweg, € 63,- bij 15 km/h te hard binnen de bebouwde kom, € 170,- bij 30 km/h te hard door een 30-km zone</p>		

Deze bedragen zijn voorbeelden. Bij recidive gelden andere bedragen, ook kan er sprake zijn van individuele beoordeling. Boetebedragen voor snelheid op basis van de gecorrigeerde

SLECHT NIEUWS

Ieder jaar vallen in het verkeer ongeveer 1.000 doden, moeten 20.000 slachtoffers naar het ziekenhuis en krijgen 100.000 mensen medische hulp ten gevolge van een verkeersongeval.

De nieuwe tarieven voor verkeersovertredingen houden meer rekening met het gevaar van die overtredingen. Wie de regels en wetten overtreedt en daardoor anderen (en zichzelf) in gevaar brengt, krijgt vanaf 1 januari 2006 een hogere boete. Onthoud: hoe gevaarlijker, hoe duurder.

HOE GEVAARLIJKE HOE DUURDER

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

bron: publicatie van bureau verkeershandhaving openbaar ministerie in de landelijke dagbladen van 31 december 2005

tekst 4

Reactie ANWB

Geen verhoging bromfietsleeftijd, wel bromfietsrijbewijs invoeren

De ANWB is geen voorstander van het verhogen van de bromfietsleeftijd naar 17 jaar (...).
Verhoging van de minimumleeftijd is niet gericht op het beïnvloeden van het verkeersgedrag. Mensen worden uitgesloten in plaats van opgevoed in correct verkeersgedrag. Een goede, maar vooral permanente verkeers-educatie zou de basis moeten zijn voor verantwoorde verkeersdeelname en daar kan nog heel wat aan verbeterd worden.
Een bromfietsrijbewijs vindt de ANWB dan ook een goed begin van een samenhangende verkeerseducatie.

Is de bromfiets een probleem?
Praat mee tijdens de provinciale ledenvergadering. Nieuwsgierig naar de feiten over bromfietsen, de waarheid over zijn berijders en de manier waarop de ANWB tegen deze groep weggebruikers aankijkt? De bromfiets staat volop in de belangstelling op de provinciale ledenvergaderingen van de ANWB in Groningen (15-03), Drenthe (30-03) en Utrecht (25-03).

Debat
Woensdag 10 maart debatteert de Kamer met minister Peijs over de plannen om het bromfietsen veiliger te maken.

bron: website © ANWB van 8 maart 2004

tekst 5

**Jaarverslag ANWB
Het jaar 2005**

De ANWB is een actieve, gezonde en veelzijdige vereniging met 3,9 miljoen leden. We komen op voor de belangen van die leden op het gebied van vakantie, vrije tijd en mobiliteit.

En we bieden hun aantrekkelijke producten en diensten in de sfeer van hulpverlening, reizen, informatie, advies en verzekeringen.

bron: website © ANWB, juni 2006

Opgave 1 Politieke besluitvorming: verkeersveiligheid

Bij deze opgave horen de teksten 1 tot en met 5 uit het bronnenboekje.

Inleiding

Elk jaar komen zo'n 250 mensen om het leven bij een ongeluk waarbij alcohol in het spel is. Naar verhouding zijn daarbij vaak jongeren betrokken. Daarom is het kabinet met een wetsvoorstel 'Wijziging van de verkeerswet 1994' gekomen. Op 6 april 2005 heeft de Tweede Kamer over dit wetsvoorstel gediscussieerd. In tekst 1 is een gedeelte uit de behandeling van dit wetsvoorstel door de Tweede Kamer weergegeven. Dit gedeelte is afkomstig uit de Handelingen der Staten-Generaal. De Handelingen bevatten de volledige verslagen van de vergaderingen van Eerste en Tweede Kamer, verzorgd door de Stenografische Dienst.

Kamerleden verwijzen in tekst 1 naar eerdere voorstellen om de verkeersveiligheid te vergroten, zoals onder meer het invoeren van drugsverkeerscontroles en de invoering van een bromfietsrijbewijs.

Op 12 april 2005 nam de Tweede Kamer het wetsvoorstel aan om het wettelijk toegestane alcoholpromillage voor beginnende bestuurders te verlagen, zie tekst 2.

Vanaf 1 januari 2006 gelden strengere regels voor alcohol in het verkeer. Voor ervaren weggebruikers blijft de wettelijke limiet 0,5 promille alcohol. Wel zijn de boetes voor het onder invloed rijden voor iedereen verhoogd (zie tekst 3 over verkeersboetes). Voor beginnende bestuurders is de wettelijke alcohollimiet verlaagd van 0,5 naar 0,2 promille.

Tekst 4 bevat een reactie van de ANWB uit 2004 op eerdere plannen om het brommen veiliger te maken. In tekst 5 staat wat de ANWB voor een organisatie is.

Lees de regels 1 tot en met 5 van tekst 1 uit het bronnenboekje.

Het gaat hier om de behandeling van een wetsvoorstel.

- 2p 1 Welke actoren zijn in het algemeen betrokken bij de voorbereiding van een wetsvoorstel? Noem er twee en vermeld wat hun rol is.

Lees de regels 6 tot en met 23.

Het wetsvoorstel gaat over een verandering van de Verkeerswet uit 1994 (regels 2-3). Deze wet voldoet kennelijk niet meer. Kamerlid De Pater-van der Meer vindt dat er nog relatief veel verkeersslachtoffers vallen in de categorie "beginners" (regel 15). Zij verwoordt daarmee een opvatting die velen in de samenleving met haar delen.

- 1p 2 Met welk begrip van het systeemmodel van politieke besluitvorming worden wensen of eisen uit de samenleving aangeduid?

Volgens Kamerlid De Pater-van der Meer van het CDA kan “een duidelijke normstelling als het gaat om alcohollimieten voor beginnende autorijders ... het aantal slachtoffers” doen verminderen (zie de regels 18 tot en met 23). Het toegestane alcoholpromillage wordt in het wetsvoorstel vastgesteld. Een wettelijke norm kun je zien als een speciaal soort norm. Een norm is een gedragsregel/-gebod/-verbod, zoals in dit geval: niet aan het verkeer deelnemen met meer dan een bepaalde hoeveelheid alcohol in het bloed. Andere (niet-wettelijke) normen zijn bijvoorbeeld fatsoensnormen.

- 2p **3** Noem twee verschillen tussen wettelijke normen en andere normen.

Lees de regels 24 tot en met 67.

In het debat gaf mevrouw Roefs van de PvdA-fractie aan een motie te zullen indienen (regels 34-35). De heer Slob van de fractie van de ChristenUnie gaf aan een amendement te hebben ingediend (regels 54-58).

- 4p **4** Leg uit waarom een amendement effectiever is dan een motie. Geef eerst aan wat een motie is en wat een amendement.

Lees de regels 68 tot en met 81.

Verschillende sprekers, waaronder Tweede Kamerlid Slob van de ChristenUnie, verwijzen naar het belang van verkeerscontroles op drugs. Ook voor de invoering van een drugstest in het verkeer is een nieuwe wet nodig.

- 2p **5** Volgens welk beginsel van de rechtsstaat heeft het houden van drugscontroles in het verkeer door de politie een wettelijke basis nodig? Leg daarbij de bedoeling van dit beginsel uit.

Lees de regels 82 tot en met 101.

Het probleem van het aantal verkeersdoden staat al geruime tijd hoog op de politieke agenda.

- 2p **6** Geef een reden waarom het probleem van het aantal verkeersdoden hoog op de politieke agenda staat. Illustreer deze reden met behulp van een citaat/gegeven uit tekst 1.

Lees tekst 2.

De voorstanders van het amendement-Slob behoren tot verschillende politieke groeperingen en stromingen. Groep Lazrak is een afsplitsing van de SP, Groep Wilders is een afsplitsing van de VVD en de LPF behoort tot de populistische stroming.

- 3p **7** Tot welke verschillende politieke stromingen behoren de volgende politieke partijen: ChristenUnie, D66, GroenLinks, PvdA, SGP en SP? Neem de namen van de politieke partijen over op je antwoordblad en zet achter elke politieke partij de verwante stroming.

Zie tekst 3 over Verkeersboetes.

De dagbladen spelen op verschillende manieren een rol in de berichtgeving over de politieke besluitvorming.

- 2p **8** Welke functie in het politieke proces vervult deze tekst in de dagbladen? Licht je antwoord toe.

Zie de teksten 2 en 3.

De verschillende fasen in het politieke proces zijn te beschrijven met de volgende begrippen (in alfabetische volgorde): agendavorming, beleidsbepaling, beleidsvoorbereiding, feedback, invoer, uitvoer.

- 2p **9** Welke fase van het politieke proces is in respectievelijk tekst 2 en tekst 3 aan de orde? Noem per tekst de fase die van toepassing is. Maak een keus uit de genoemde begrippen.

Lees tekst 4 en 5.

In het Kamerdebat van 6 april 2005 werd de verwachting uitgesproken dat het bromfietsrijbewijs zal worden ingevoerd in 2007. Een jaar eerder, in 2004, vond een Kamermeerderheid (van CDA, PvdA en VVD) de invoering van een praktijkexamen voor jongeren voordat ze op een bromfiets mogen gaan rijden een goede maatregel. Beter dan de verhoging van de minimumleeftijd voor brommerrijders van 16 naar 17 jaar, zoals minister Peijs voorgesteld had. De Fietzersbond en 3VO (Voor Veilig Verkeer) hadden zelfs een verhoging naar 18 jaar bepleit. De ANWB was tegen een leeftijdsverhoging.

- 2p **10** Leg uit dat de ANWB een belangengroep is en geen actiegroep. Betrek in je antwoord twee kenmerken van een belangengroep en maak per kenmerk gebruik van tekst 4 en tekst 5.

Zie tekst 4 en 5.

In de inleiding van vraag 10 wordt gesproken over de Fietzersbond. De Fietzersbond is inmiddels de grootste specifieke belangenvereniging voor fietsers in Nederland met 31.000 leden.

- 2p **11** Op grond van welke machtsbronnen zal de politieke invloed van de ANWB op het verkeersbeleid waarschijnlijk groter zijn dan die van de Fietzersbond? Noem er twee.

Verschillende aspecten van verkeersveiligheid hebben in deze casus te maken met jongeren. In de politiek komen jongeren gemiddeld minder op voor de eigen belangen dan volwassen burgers. Er wordt dan ook een te grote afstand tussen jongeren en politiek geconstateerd.

- 2p **12** Geef twee argumenten voor de stelling dat het gewenst is dat jongeren meer dan nu het geval is, politiek actief zijn.

Jongeren kunnen op verschillende manieren politiek actief zijn. Twee manieren van politieke participatie zijn de electorale participatie en protestparticipatie.

- 2p **13** Noem de derde manier van politieke participatie en geef met twee voorbeelden aan hoe jongeren op deze manier de politieke besluitvorming over de verkeersveiligheid kunnen beïnvloeden.